

18 . Isaccea | Județ: Tulcea | Punct: Cetate (Pontonul Vechi) | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 159696.05

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: locuire, exploatare/carieră, amenajare/construcție, descoperire funerară

Categorii sit: Neatribuit, Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Corneliu Beldiman, Niculina Dinu, Emilian Gămureac, Ștefan Honcu, Liliana Marcu, Marian Mocanu, Valentin Panait, Laurențiu Radu, Vera Rusu, Simina Stanc, Aurel Stănică, Daniela Stănică, Diana Maria Sztancs, Florin George Topoleanu, Laura Stănică, Eftimie Dumitru, Liviu Hariton, Andrei Nichita, Adrian Drăgan

Instituții: Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Muzeul Brăilei, Ministerul Culturii, Institutul de Arheologie, Iași, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Asociația Pro Noviodunum, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Asociația Pro Noviodunum, S.C. Topo Consult S.R.L. Isaccea, Asociația Pro Noviodunum, Asociația Pro Noviodunum, Asociația Pro Noviodunum

Raport

În lipsa resurselor financiare alocate cercetărilor arheologice sistematice din anul 2015, colectivul de cercetare al Șantierului Arheologic Noviodunum, a abordat alte obiective înscrise în programul multianual de cercetare.

Am acordat o mai mare atenție materialului arheologic rezultat în ultimele campanii de săpături și cercetărilor de teren. În funcție de preocupările fiecăruia, membrii colectivului au curățat și prelucrat materialul arheologic pentru publicare.

A fost selectat pe epoci istorice și categorii, materialul rezultat în campania anului 2014, dar și din campaniile precedente, în zona incintei de SE. A fost curățat și pregătit pentru analiză antropologică materialul osteologic uman.

Un alt obiectiv urmărit, a fost continuarea cercetărilor de teren, concentrându-ne atenția pe localizarea și cartografierea fortificațiilor turcești din teritoriul administrativ al orașului Isaccea.

A fost realizat un ortofotoplan al cetății Noviodunum și o scanare laser a monumentelor descoperite (Turnul de Colț, Curtina 1, Turnul A, Curtina 2, Turnul Mare, Incinta de Nord, Basilica 2), încercând astfel, să monitorizăm gradul de degradare al monumentelor descoperite în zona incintei de nord și sud-est, plus zona de așezare civilă de pe latura de nord-est a sitului.

Reamintim că cetatea Noviodunum, unul dintre cele mai importante obiective arheologice din Dobrogea de Nord, amintit de izvoarele antice începând cu Ptolemeu până la Constantin Porfirogenetul, a intrat în atenția specialiștilor încă de la sfârșitul secolului al XIX – lea, primele săpături arheologice fiind practicate în deceniile șase – șapte ale secolului XX. În perioada următoare, informațiile despre sit au fost completate în urma descoperirilor întâmplătoare și a săpăturilor de salvare din așezarea civilă și teritoriu. În anul 1995 au demarat cercetările arheologice sistematice inițiate de Institutul de Cercetări Eco – Muzeale din Tulcea, din colectiv făcând parte specialiști din prestigioase instituții de cultură din țară și străinătate.

Din anul 2000, săpăturile se desfășoară în cadrul proiectului Noviodunum 2000, care urmărește cercetarea științifică, degajarea și valorificarea muzeală a sectorului de SE al cetății Noviodunum. Acesta cuprinde un segment al fortificației, în care se înscriu trei turnuri romano-bizantine – Turnul Mare (TM) la

V, Turnul de Colț (TC) la est, Turnul A (TA) la mijloc și cele două curține aferente. Construit la începutul secolului al IV-lea p.Chr., pe latura de SE a cetății, Turnul Mare de la Noviodunum are o anvergură de 31,40 m și avansează în exterior pe 16,30 m lungime, acoperind o suprafață interioară de

225 mp, cu ziduri de 3,20 m grosime, cu parament din blochete ro- rostuite și elevație în opus mixtum. Turnul A, refăcut de mai multe ori în cele trei secole de istorie romano-bizantină, se prezintă sub forma unui evantai, ca un bastion rectangular cu frontul rotunjit. Posibil, ca și acest turn să fi suprapus castrul de pământ, construit de romani la începutul secolului I p.Chr.

Obiectivele au fost revizuite în anul 2010, inițiindu-se astfel un nou proiect, accentul fiind pus pe interdisciplinaritate.

În anul 2014, a fost realizată o cercetare arheologică preventivă pentru obiectivul „Construire sediu sector Poliție de Frontieră Isaccea”.

Cu această ocazie a fost investigată o suprafață de 3000 mp, fiind înregistrate un număr de 274 complexe arheologice. În suprafața afectată de proiect (S1-S17), au fost identificate și cercetate 164 complexe, dintre care: 2 – atribuite perioadei getice; 53 – epocii romane; 186 – Evului Mediu (sec. XIII); 15 – amenajări din perioada Primului Război Mondial și a celui de Al Doilea Război Mondial. La această listă se mai adaugă 15 complexe care nu conțineau materiale arheologice. Legat de tipurile de complexe investigate se poate preciza că au fost înregistrate 57 de morminte medievale (sec. XII-XIII), 10 locuințe, 90 gropi menajere, 7 cuptoare de olar, 10 vetre de suprafață, toate fiind datate în sec. al XIII-lea,

42 de gropi din perioadă romană, 4 morminte din aceeași perioadă, 1 complex funerar (criptă), 3 cuptoare de olar și gropile de rebuturi, 3 vetre din aceeași perioadă (sec. II-IV), 16 amenajări din Primul Război Mondial – Al Doilea Război Mondial (tranșee, gropi, sobă de companie). Prezența, într-o cantitate apreciabilă, a materialului arheozoologic, descoperit în complexe menajere și locuințe, atestă, indirect, premise favorabile pentru prelucrarea materilor dure animale și confecționarea a diferite obiecte de os și corn. În sprijinul acestei afirmații vin mai multe descoperiri de oase și coarne de animale în curs de prelucrare, din care se confecționau mânere, piepteni, piese de harnașament sau diferite arme. Potrivit datelor preliminare oferite de cercetarea arheologică, se prelucrau oase de mamifere de talie mare, coarne de cerb și de cornute domestice, defense de mistre (12).

În această perioadă a continuat restaurarea materialului arheologic (13) recoltat în urma cercetării arheologice preventive de pe terenul viitorului sediu al Poliției de Frontieră Isaccea. În principal este vorba de o mare cantitate de vase ceramice și monede aparținând epocilor romană și medievală.

Menționăm că de aici provin un număr de trei arhetipuri și patru tipare de opaite, piese extrem de rare, dovadă a fabricării acestei categorii ceramice la Noviodunum, în sec. II – IV p.Chr. Studiarea lor a fost finalizată, astfel că au putut fi prezentate specialiștilor la Congresul Internațional de Lychnologie de la Sibiu.

Cantitatea mare de ceramică, numărul impresionant de obiecte, volumul de informații, ne-au permis să extragem unele date preliminare, care definesc contextul locuirii romane (sec. II-VII), medio-bizantine și medievale de la Noviodunum.

Note

- (12) Beldiman, Stănică, Sztancs 2015, p. 110.

(13) Au fost restaurate 42 de vase borcan, 3 opaite, diverse obiecte din metal (vârfuri de săgeți, cataramă, cruciulițe din bronz și plumb, piese harnașament), un număr mare de monete etc., care provin din contextele datate în secolul al XIII-lea.

(14) Pentru mai multe detalii vezi o trecere în revistă a definiției ceramicii de uz comun la: Olcese 1993, p. 43 și urm.

(15) Baumann 2008, p. 191-195.

(16) Negru 1997, p. 98.

(17) SUCEVEANU 2000, p. 119; HONCU 2014, p. 100.

(18) HONCU 2014, p. 100.

(19) Baumann 2010, p. 9, propune secolul al XVI-lea.

Informații suplimentare online

[Raportul 5490 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
